

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Viktora Kučery a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobkyně: **Horský areál Paprsek, s.r.o.**, se sídlem Kladská 171, Staré Město, zast. JUDr. Josefem Sedláčkem, advokátem se sídlem Starobranská 4, Šumperk, proti žalovanému: **Ministerstvo zemědělství**, se sídlem Těšnov 17, Praha, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 5. 10. 2021, č. j. 60 A 52/2021 - 66,

t a k t o:

- I. Usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 5. 10. 2021, č. j. 60 A 52/2021 - 66, **se ruší a věc se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.
- II. Žalobkyni **se vrací** soudní poplatek ve výši 1 000 Kč, který jí bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího zástupce JUDr. Josefa Sedláčka, advokáta se sídlem Starobranská 4, Šumperk.

O d ů v o d n ě n í:

I. Vymezení věci

[1] Kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhala zrušení v záhlaví označeného usnesení, kterým Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci (dále jen „krajský soud“) odmítl její žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 7. 2021, č. j. MZE-39418/2021-15111.

[2] Uvedeným rozhodnutím žalovaný zamítl jako opožděné odvolání stěžovatelky proti rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje (dále jen „krajský úřad“) ze dne 30. 4. 2021, č. j. KUOK 46594/2021, kterým krajský úřad v přezkumném řízení zrušil rozhodnutí Městského úřadu Šumperk (dále jen „městský úřad“) ze dne 26. 10. 2020, č. j. MUSP 64498/2020, a věc vrátil městskému úřadu k novému projednání. Posledně uvedeným rozhodnutím městského úřadu bylo (I.) povoleno nakládání s povrchovými vodami, (II.) byly stanoveny podmínky, za kterých se nakládání s povrchovými vodami povoluje a (III.) bylo vydáno dodatečné povolení na stavbu vodního díla „MVN Velké Vrbno – etapa I.“.

[3] Odvolání proti rozhodnutí krajského úřadu bylo podle žalovaného opožděné, neboť krajský úřad doručil napadené rozhodnutí stěžovatelčině obecnému zástupci, společnosti Příprava staveb – služby, s.r.o., dne 11. 5. 2021, a posledním dnem lhůty pro podání odvolání tak byl den 26. 5. 2021; stěžovatelka odvolání podala teprve dne 27. 5. 2021. Žalovaný proto odvolání zamítl.

II. Řízení před krajským soudem

[4] Stěžovatelka brojila proti rozhodnutí žalovaného žalobou. Uvedla především, že žalovaný stanovil počátek běhu lhůty pro podání odvolání nesprávně, neboť vyšel z data, kdy bylo rozhodnutí doručeno obecnému zmocněnci stěžovatelky. Neuvedl však, z jakých podkladů dospěl k závěru, že je společnost Příprava staveb – služby, s.r.o. oprávněna stěžovatelku v daném řízení zastupovat. Plná moc, kterou stěžovatelka této společnosti udělila, se vztahovala k jinému řízení, které již bylo v době rozhodování krajského úřadu skončeno. Lhůta pro podání odvolání tedy neměla začít běžet ode dne doručení bývalému obecnému zmocněnci, nýbrž od data doručení rozhodnutí přímo stěžovatelce.

[5] Žalovaný po zahájení řízení o žalobě podáním ze dne 12. 8. 2021 vedeným ve spise krajského soudu pod číslem listu 44 uvedl, že po zvážení argumentů stěžovatelky dospěl k závěru o existenci důvodných pochybností o účinnosti plné moci udělené společnosti Příprava staveb – služby, s.r.o. a sdělil svůj záměr uspokojit stěžovatelku vydáním rozhodnutí v přezkumném řízení, kterým bude její odvolání meritorně projednáno. Krajský soud následně usnesením ze dne 24. 8. 2021, č. j. 60 A 52/2021 - 45, žalovanému v souladu s § 62 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“ nebo „soudní řád správní“), stanovil lhůtu 1 měsíce k tomu, aby vydal rozhodnutí, jímž bude stěžovatelka uspokojena. Rozhodnutím ze dne 20. 9. 2021, č. j. MZE-49456/2021-15111 (dále též „změnové rozhodnutí“), žalovaný změnil žalobou napadené rozhodnutí tak, že se odvolání zamítá a rozhodnutí krajského úřadu se potvrzuje, přičemž vypořádal stěžovatelčiny odvolací námítky. Krajský soud usnesením ze dne 29. 9. 2021, č. j. 60 A 52/2021 - 58, stanovil podle § 62 odst. 3 s. ř. s. stěžovatelce lhůtu 7 dní k vyjádření, zda je uspokojena vydáním posledně citovaného rozhodnutí žalovaného. Stěžovatelka vyjádřením ze dne 5. 10. 2021 založeným ve spise krajského soudu pod číslem listu 61 sdělila, že vydáním rozhodnutí uspokojena není.

[6] Krajský soud poté vydal v záhlaví označené usnesení, kterým podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. žalobu odmítl. Vydáním rozhodnutí v přezkumném řízení došlo ke změně napadeného rozhodnutí a původní rozhodnutí žalovaného zaniklo. Předmět řízení tedy odpadl, a nebyly proto splněny podmínky pro vydání rozhodnutí ve věci samé.

III. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[7] Stěžovatelka proti usnesení krajského soudu brojila kasační stížností a navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Namítala, že změnové rozhodnutí vydal žalovaný v přezkumném řízení vedeném podle § 153 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění relevantním pro posuzovanou věc (dále jen „správní řád“), jehož účelem je uspokojení účastníka řízení po podání žaloby. Tohoto účelu však nebylo dosaženo, neboť žalovaný sice původní rozhodnutí zrušil, ale nahradil jej v zásadě totožným rozhodnutím – v obou případech bylo odvolání stěžovatelky zamítnuto. Cílem stěžovatelky přitom bylo zrušení napadeného rozhodnutí bez náhrady. Stěžovatelka tak oprávněně odmítla tvrzení, že byla rozhodnutím žalovaného plně uspokojena. Formální zrušení napadeného rozhodnutí pod záminkou uspokojení stěžovatelky nemůže tvořit překážku pro věcné dokončení řízení o správní žalobě a ke změnovému rozhodnutí nelze z tohoto důvodu vůbec přihlížet. Krajskému soudu žádná procesní překážka ve vyhovění žalobě nebránila, neboť při takovém postupu by změnové rozhodnutí žalovaného pozbylo právních účinků.

pokračování

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti označil za klíčovou otázku, zda krajský soud postupoval správně, pokud „řízení zastavil pro uspokojení žalobce [stěžovatelky]“ navzdory sdělení, že stěžovatelka vydáním změnového rozhodnutí uspokojena není. Podle žalovaného se krajský soud částečně odchýlil od slov zákona, nicméně plně respektoval jeho smysl a účel a zejména zásadu hospodárnosti řízení, když je ze všech okolností zřejmé, že stěžovatelka dosáhla toho, co podanou žalobou sledovala, tedy věcného projednání odvolání. Žalovaný tedy navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatelka je řádně zastoupena v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. Poté přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a dospěl k následujícímu závěru.

[10] Kasační stížnost je důvodná.

[11] Nejvyšší správní soud úvodem konstatuje, že stěžejní otázkou projednávané věci je, zda krajský soud v řízení o žalobě mohl přihlédnout ke změnovému rozhodnutí žalovaného, ačkoliv jím stěžovatelka dle svého včasného vyjádření nebyla uspokojena, a tedy zda bylo v řízení o žalobě možno dojít k závěru, že odpadl předmět řízení, neboť napadené rozhodnutí zaniklo.

[12] Uspokojení navrhovatele/žalobce po zahájení řízení o žalobě je upraveno v § 62 s. ř. s., podle něhož platí: *(1) Dokud soud nerozhodl, může odpůrce vydat nové rozhodnutí nebo opatření, popřípadě provést jiný úkon, jimiž navrhovatele uspokojí, nezasáhne-li tímto postupem práva nebo povinnosti třetích osob. Svůj záměr navrhovatele uspokojit sdělí správní orgán soudu a vyžádá si správní spisy, pokud je již soudu předložil. (2) Předseda senátu stanoví lhůtu, v níž je třeba rozhodnutí vydat, opatření nebo úkon provést a oznámit je navrhovatel i soudu; uplyne-li tato lhůta marně, pokračuje soud v řízení. (3) Dojde-li oznámení odpůrce podle odstavce 2 soudu, vyžve předseda senátu navrhovatele, aby se ve stanovené lhůtě vyjádřil, zda je postupem správního orgánu uspokojen. Zmeškání této lhůty nelze prominout. (4) Soud řízení usnesením zastaví, sdělí-li navrhovatel, že je uspokojen. Soud řízení zastaví i tehdy, nevyjádří-li se takto navrhovatel ve stanovené lhůtě, jestliže ze všech okolností případu je zřejmé, že k jeho uspokojení došlo. (5) Rozhodnutí, opatření nebo úkon podle odstavce 1 nabývá právní moci nebo obdobných právních účinků dnem právní moci rozhodnutí soudu o zastavení řízení.“*

[13] Citovanou právní úpravu obsaženou v soudním řádu správním reflektuje též § 153 správního řádu, podle jehož odst. 1 písm. a) může správní orgán žalobce uspokojit změnou či zrušením napadeného rozhodnutí. Podle odst. 2 věty čtvrté téhož ustanovení „[p]rávní moci nabývá rozhodnutí žalovaného správního orgánu vydané podle odstavce 1 dnem právní moci rozhodnutí soudu o zastavení řízení o žalobě“.

[14] Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že v nyní posuzovaném případě krajský soud nepostupoval podle § 62 odst. 4 s. ř. s., neboť řízení pro uspokojení stěžovatelky nezastavil. K tomu ostatně neměl splněny podmínky, neboť stěžovatelka včas oznámila, že změnovým rozhodnutím není uspokojena, a za takové situace již soudu nenáleží posuzovat, zda je z okolností případu zřejmé, že k uspokojení stěžovatelky došlo; takový postup by přicházel v souladu s § 62 odst. 4 s. ř. s. v úvahu pouze v případě, že by se stěžovatelka ve stanovené lhůtě nevyjádřila (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 7. 2010, č. j. 3 Ads 148/2008 - 70, č. 2130/2010 Sb. NSS).

[15] Krajský soud žalobu odmítl s odůvodněním, že předmět řízení odpadl, neboť žalobou napadené rozhodnutí v důsledku změnového rozhodnutí zaniklo. Postupoval tedy podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.; toto ustanovení takový postup umožňuje v případech, že „*soud o této věci již rozhodl nebo o téže věci již řízení u soudu probíhá nebo nejsou-li splněny jiné podmínky řízení a tento nedostatek je neodstranitelný nebo přes výzvu soudu nebyl odstraněn, a nelze proto v řízení pokračovat*“. Vyšel při tom ze závěrů rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2007, č. j. 7 Afs 143/2006 - 95. Zdejší soud v citovaném rozsudku vyjadřuje právní názor, že je-li původní rozhodnutí, které je soudem přezkoumáváno, v přezkumném řízení změněno či zrušeno, nastává tím situace, kdy je vydáno nové meritorní rozhodnutí a původní rozhodnutí žalobou napadené již neexistuje, proto z povahy věci odpadá možnost soudu přezkoumat původní rozhodnutí.

[16] Tento právní názor se však vztahuje na přezkumná rozhodnutí vydaná v jiných procesních režimech, než je změnové rozhodnutí vydané v posuzované věci. Zde je totiž podstatné, že změnové rozhodnutí nebylo vydáno v „obecném“ přezkumném řízení, nýbrž v přezkumném řízení, jehož účelem je uspokojení účastníka řízení po podání žaloby podle § 153 správního řádu ve spojení s § 62 s. ř. s. O tom v projednávaném případě nemůže být pochyb: žalovaný svůj záměr vydat rozhodnutí k uspokojení stěžovatelky krajskému soudu výslovně oznámil v souladu s § 62 odst. 1 s. ř. s. a ve lhůtě stanovené krajským soudem podle odst. 2 téhož ustanovení jej také vydal a v záhlaví změnového rozhodnutí výslovně upozornil, že jej vydává podle § 153 odst. 1 písm. a) správního řádu. Rovněž z poučení obsaženého ve změnovém rozhodnutí je zřejmé, že jde o rozhodnutí vydané za účelem uspokojení stěžovatelky – zde je uvedeno, že právní moci rozhodnutí nabude usnesením krajského soudu o zastavení řízení pro uspokojení stěžovatelky. Ze správního spisu též vyplývá, že si žalovaný vyžádal souhlas nadřízeného (ministra zemědělství) s vydáním rozhodnutí, což je také specifikem rozhodnutí v přezkumném řízení za účelem uspokojení účastníka řízení (srov. § 153 odst. 2 věta druhá správního řádu). Ani krajský soud neměl pochyb o charakteru změnového rozhodnutí, když v souladu s § 62 odst. 3 s. ř. s. určil stěžovatelce lhůtu ke sdělení, zda byla změnovým rozhodnutím uspokojena.

[17] Změnové rozhodnutí tedy bylo bezesporu vydáno postupem podle § 153 odst. 1 písm. a) správního řádu. Takové rozhodnutí však nabývá právní moci či obdobných právních účinků dnem právní moci rozhodnutí soudu o zastavení řízení (§ 62 odst. 5 s. ř. s. a § 153 odst. 2 věta čtvrtá správního řádu). Jak zdejší soud uvedl již v rozsudku ze dne 26. 2. 2009, č. j. 4 Ads 105/2008 - 185, č. 2502/2012 Sb. NSS: „*Nezastaví-li soud řízení pro uspokojení navrhovatele, správní rozhodnutí vydané postupem podle § 62 s. ř. s. nenabývá právní moci a nemůže mít žádné účinky*.“

[18] Vzhledem k tomu, že krajský soud pro uspokojení stěžovatelky řízení o žalobě nezastavil, pro což ostatně ani nebyly splněny podmínky, změnové rozhodnutí nenabývá právní moci, nemělo žádné účinky, a žalobou napadené rozhodnutí tak zůstalo beze změny. Je zřejmé, že za takové situace předmět řízení neodpadl, a krajský soud tak pochybil, pokud žalobu odmítl s odkazem na § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Argumentace stěžovatelky, že krajský soud nemohl přihlídnout ke změnovému rozhodnutí a že mu nic nebránilo v meritorním projednání žaloby (resp. jejímu případnému vyhovění), je tak zcela namístě.

[19] Závěrem Nejvyšší správní soud podotýká, že se obdobnou situací, byť ve vztahu k § 124 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“), zabýval v nedávném rozsudku ze dne 24. 11. 2021, č. j. 6 Afs 42/2020 - 32, a dospěl ke shodnému závěru jako v nyní posuzované věci: „*Zrušení nebo změna rozhodnutí správce daně v přezkumném řízení směřujícím k uspokojení navrhovatele není důvodem pro odmítnutí žaloby pro absenci předmětu řízení podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.*“ Ačkoliv se v citovaném rozsudku jednalo o aplikaci ustanovení daňového řádu, úprava nabývání právní moci a podobných účinků u rozhodnutí vydaných za účelem uspokojení navrhovatele v řízení podle daňového řádu vychází ze soudního

pokračování

řádu správního a je shodná s úpravou rozhodnou pro obdobná rozhodnutí vydaná dle správního řádu. Závěry citovaného rozsudku je tak možno přiměřeně použít i na posuzovaný případ.

[20] Pro úplnost Nejvyšší správní soud konstatuje, že současně s podáním kasační stížnosti stěžovatelka navrhla, aby zdejší soud přiznal podané kasační stížnosti odkladný účinek. O tomto návrhu však soud nerozhodoval, jelikož rozhodl o samotné kasační stížnosti bez zbytečného prodlení po provedení nezbytných procesních úkonů. Odkladný účinek vyvolává účinky jen do skončení řízení před soudem. Rozhodnutí o odkladném účinku tak skončením řízení o kasační stížnosti pozbylo smyslu.

V. Závěr a náklady řízení

[21] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud uzavírá, že shledal v postupu krajského soudu důvod dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Napadené usnesení krajského soudu tedy s odkazem na § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil.

[22] V dalším řízení je krajský soud vázán výše vysloveným právním názorem zdejšího soudu, který lze shrnout takto: rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 9. 2021, č. j. MZE-49456/2021-15111, nevyvolává žádné účinky do právní moci usnesení o zastavení řízení o žalobě pro uspokojení stěžovatelky. Vzhledem k tomu, že pro takový postup nejsou splněny podmínky, je nutno posoudit žalobu proti nezměněnému rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 7. 2021, č. j. MZE-39418/2021-15111.

[23] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

[24] Stěžovatelka zaplatila soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve výši 1 000 Kč. Jelikož Nejvyšší správní soud o návrhu na přiznání odkladného účinku nerozhodoval, vrací stěžovatelce tento soudní poplatek – a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (srov. § 10a odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.)

V Brně dne 14. ledna 2022

JUDr. Viktor Kučera
předseda senátu